

Stosunek prawny (oprac. Tomasz A. Winiarczyk)

Stosunek prawny to stosunek społeczny, który znajduje swoje oparcie w normach prawnych.

Normy prawne wyznaczają wzorce zachowań podmiotów prawa w ramach danego stosunku prawnego.

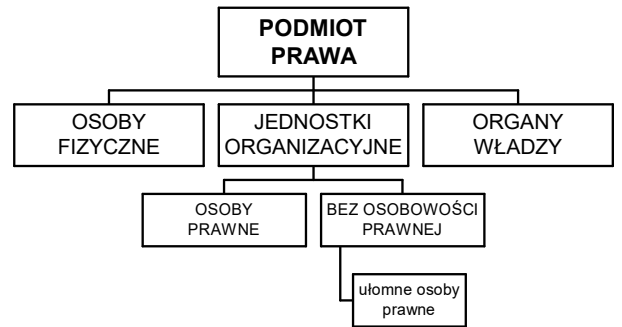
Podmiot prawa to podmiot uczestniczący w stosunku prawnym.

Przedmiot stosunku prawnego

– zachowanie się ludzi, które polega na określonej formie współdziałania, odpowiadającej wzorowi ustalonym w wypowiedzi normatywnej, i przez nią wyznaczanej

Treść stosunku prawnego

– ogół cech podmiotów prawa, które decydują o zajmowanych przez te podmioty rolach w stosunku prawnym

W stosunku prawnym istnieje zawsze określona zależność:

UPRAWNIONY — ZOBOWIĄZANY

uprawnienie	obowiązek
możność domagania się od podmiotów zobowiązanych określonego zachowania się Żądanie uprawnionego nazywamy roszczeniem . Można z nim wystąpić do zobowiązanego dopiero z chwilą, gdy świadczenie jest wymagalne – czyli gdy np. miał on oddać sumę pożyczoną.	nakazany lub zakazany sposób zachowania się, które może zostać wymuszone na drodze działań prawnych polubownie lub przy pomocy organów państwowych; rzadko można zastosować samopomoc

Prawo podmiotowe to wiązka uprawnień tworząca pewną określoną całość

przykład: prawo własności

w jego ramach można na przykład wyróżnić uprawnienia:

- do posiadania rzeczy,
- do korzystania z niej,
- do pobierania z niej pożytków,
- do zniszczenia jej.

Prawo podmiotowe – klasyfikacja:

- 1) **bezwzględne** — gdy jest ono skuteczne wobec wszystkich innych uczestników obrotu prawnego (np. prawo własności, prawo do życia, do swobody wypowiedzi, do tajemnicy korespondencji)
- 2) **względne** — gdy jest ono skuteczne jedynie wobec określonych podmiotów, z którymi wchodzi się w określone relacje prawne (np. nasze prawo do naprawienia szkody przez osobę, która nas obraziła czy nam coś zniszczyła, prawo do pożyczonych przez nas pieniędzy)

Fakt prawny

Każda okoliczność mająca wpływ na stosunek prawny

(tworząca, zmieniająca lub znosząca go).

Mogą one być niezależne lub zależne od woli człowieka.

Fakty prawne niezależne od woli człowieka to **zdarzenia**,

natomiast zależne od woli człowieka to **zachowania**.

Zachowania dzieli się na:

- 1) **czyny** — jeśli głównym zamysłem podmiotu nie jest skutek prawny, który jednakże ujawnia się, bo tak mówi prawo,
- 2) **czynności konwencjonalne (akty prawne)** — jeśli podmioty mają świadomość, że normy prawne wiążą z określonym zachowaniem skutek prawny i dążą do jego wywołania.

